

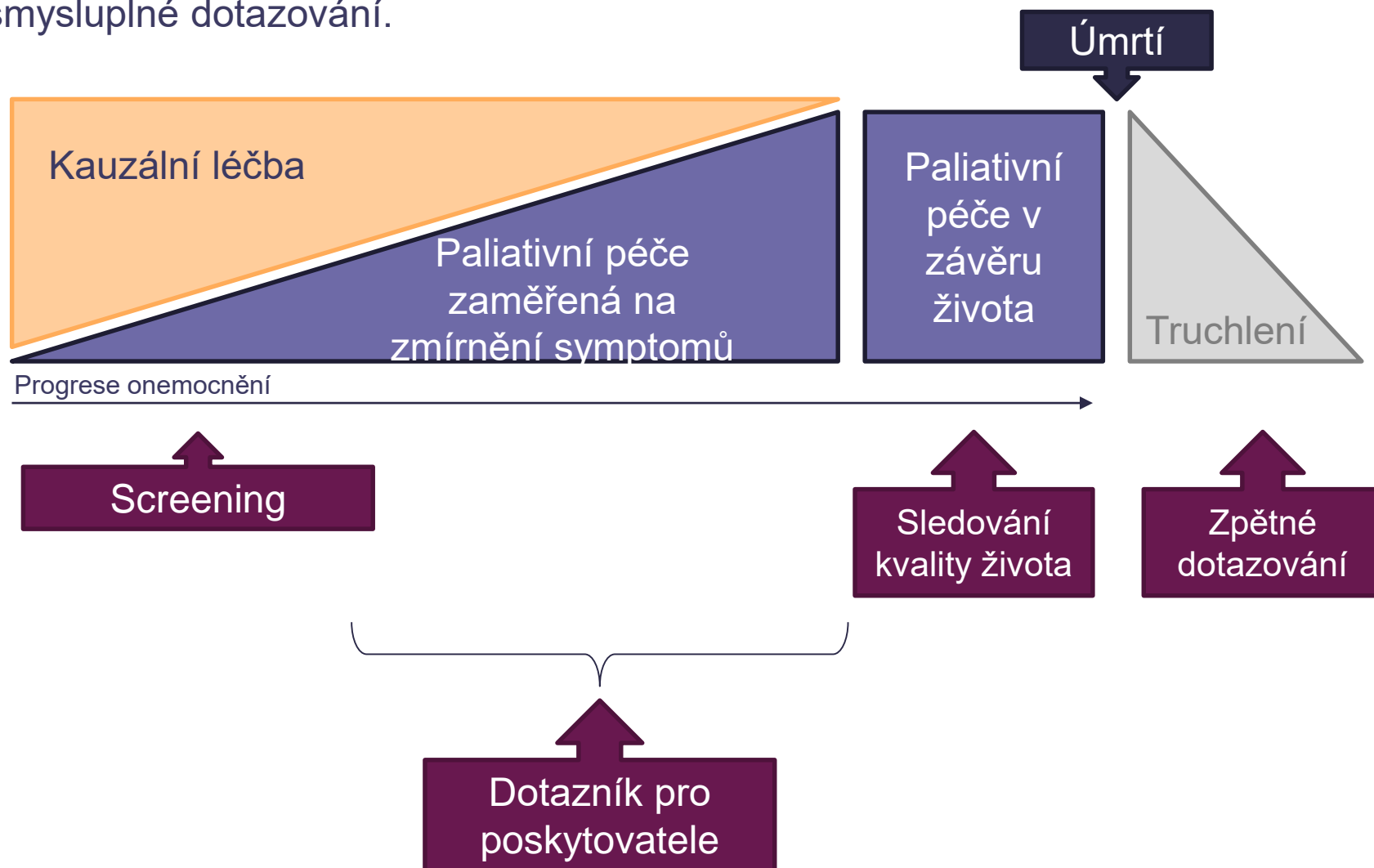
ELFis

informační systém pro mapování zdravotní péče v závěru života

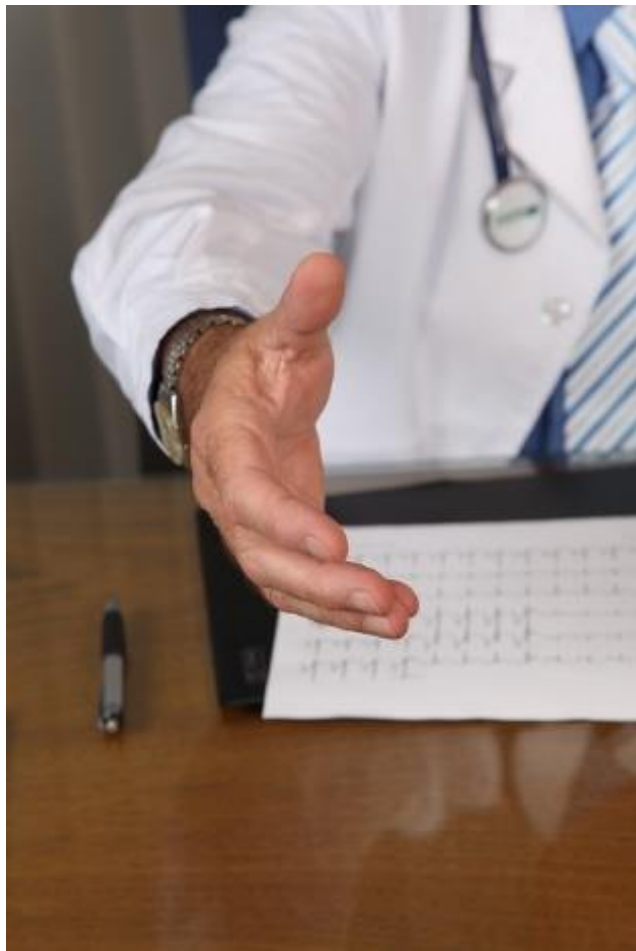
Autoři: Švancara J., Kabelka L., Dušek L.

Stádia paliativní péče a jejich reflexe v dotazování

Paliativní péče není ostře ohraničený proces, přesto lze detekovat určité fáze. Tyto fáze poskytování paliativní péče tvoří základnu pro smysluplné dotazování.

Fáze paliativního screeningu – dotazník NECPAL

NECPAL (**NEC**esidades **PAL**iativas/Palliative Needs)

Autor: *Xavier Gómez-Batiste* (WHO Collaborating Center for Palliative Care Public Health Programs)

Jedná se o screeningový dotazník k určení potřeby paliativní péče.

Základem dotazníku je tzv. „**surprise question**“, tedy otázka na lékaře, zda by byl překvapen, kdyby jeho pacient v následujícím roce / 6 měsících zemřel.

Následuje 13 otázek zaměřených na symptomy, komorbidity a další specifické indikátory.

NECPAL - specifikace

Načasování:

Dotazník je vyplňován u každého pacienta, u něž je negativní odpověď na „surprise question“.

Forma:

Papírový formulář / formulář NIS

Subjekt:

Pacienti v pokročilé fázi chronického onemocnění

Kdo vyplňuje:

Lékař + sestra

Časová náročnost:

Cca 10 minut

Přínos vnitřní:

Včasná detekce potřeb paliativní péče u chronicky nemocných pacientů

Přínos vnější:

Zmapování populace pacientů s potřebou paliativní péče v komplexním měřítku

NECPAL - ukázka

NECPAL CCOMS-ICO 3.1 2017[©]

„Surprise question“ (SQ) (odpovídá lékař nebo jiný zdravotník)	Překvapilo by Vás, kdyby tento pacient zemřel v průběhu následujících 12 měsíců?		Ano ☐ (+)	NE ☐ (-)
„Žádost“ nebo „Potřeba“	Žádost: požádal pacient nebo někdo z jeho blízkých nebo z primárního týmu implicitně nebo explicitně o limitaci rozsahu léčby nebo o paliativní péči?		Ano ☐	NE ☐
	Potřeba: členem týmu byla indentifikována potřeba paliativní péče?		Ano ☐	NE ☐
Obecné klinické ukazatele progrese <ul style="list-style-type: none"> • V posledních 6 měsících • Nesouvisí s reverzibilními přidruženými chorobami 	Zhoršení nutričního stavu	Váhový úbytek >10%	Ano ☐	NE ☐
	Zhoršení funkčního stavu	Zhoršení: Karnovsky nebo Barthel skóre >30% ADL >2	Ano ☐	NE ☐
	Zhoršení kognitivního stavu	Zhoršení: MMS ≥5 nebo Pfeiffer ≥ 3	Ano ☐	NE ☐
Výrazná závislost/nesoběstačnost	Karnovsky < 50% nebo Barthel < 20	Dle anamnézy a klinického vyšetření	Ano ☐	NE ☐
Geriatrické syndromy	<ul style="list-style-type: none"> • Pády • Dekubity • Dysfagie • Delirium 	≥ 2 přetrvávající nebo recidivující geriatrické syndromy dle anamnézy a klinického vyšetření	Ano ☐	NE ☐

Sledování kvality života umírajících – dotazník IPOS

IPOS (Integrated Palliative Outcome Scale)

Autor: Cicely Saunders Institute při King's College

Jedná se o nástroj měření kvality života u pacientů v paliativní péči.

Pomocí 17 otázek monitoruje jednotlivé symptomy. Struktura dotazníku umožňuje také konstrukci hrubého skóre kvality života (na škále 0-68) a specifických subškál.

IPOS - specifikace

Načasování:

Vyplňován v průběhu poskytování paliativní péče. Dotazník vyplňován opakovaně v intervalu 3 až 7 dní

Forma:

Papírový formulář

Subjekt:

Pacient v terminální fázi chronického onemocnění

Kdo vyplňuje:

Pacient (s dopomocí ošetřujícího personálu nebo člena rodiny)

Časová náročnost:

Dle pilotní studie cca 20 minut

Přínos vnitřní:

Jedná se o nástroj usnadňující ošetřujícímu personálu komunikaci s pacientem. *Icebreaker*, který umožňuje mluvit o obtížných tématech.

Může sloužit i k vzájemné triangulaci dat (srovnání údajů pacienta a ošetřujícího personálu).

Měření efektivity paliativních intervencí.

Přínos vnější:

Zmapování kvality závěru života populace chronicky nemocných pacientů.

IPOS - ukázka

Otázka 2. – Zde je seznam obtíží, které jste u sebe mohli – ale nemuseli – pozorovat. Pro každou obtíž, prosím, zaškrtněte jedno políčko, které nejlépe vystihuje, jak vás tato obtíž ovlivnila během posledních 3 dnů.

	Vůbec	Mírně	Středně	Silně	Nesnesitelně
Bolest	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Dušnost	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Slabost či nedostatek energie	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Nevolnost (pocit na zvracení)	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Zvracení	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Nechutenství	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Zácpa	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Bolesti či sucho v ústech	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Ospalost	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Snížená pohyblivost	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Zapište, prosím, jakékoliv jiné obtíže neuvedené výše a zaškrtnutím jednoho políčka označte, jak vás tyto obtíže v posledních 3 dnech ovlivnily.

Zpětné dotazování VOICES – „follow back“ studie

VOICES (Views of Informal Carers – Evaluation of Services)

Autor: Office for National Statistics (UK)

Zpětné dotazování osob poskytujících neformální péči (pozůstalých) je nástrojem k zachycení toho, jakou stopu za sebou zanechává poskytovaná zdravotní péče a jak je tato péče zpětně hodnocena.

Umožňuje sledovat závěr života v celé šíři (primární péče, nemocniční péče, domácí péče nebo sociální služby).

VOICES - specifikace

Načasování:

Dotazník s obálkou je předán pozůstalým v momentě převzetí osobních věcí zemřelého.

Forma:

Papírový formulář / on-line formulář

Subjekt:

Pacient v závěru života

Kdo vyplňuje:

Poskytovatel neformální péče, blízký rodinný příslušník

Lze očekávat návratnost do 30 % (častěji vyplní ženy a pozůstalých po onkologicky nemocných pacientech).

Náročnost:

30-40 minut

Přínos vnitřní:

Zpětná vazba reflektující poskytnutou péči, potažmo dostatečnost komunikace s rodinou.

Přínos vnější:

Unikátní zdroj informací o dostatečnosti a přiměřenosti zdravotní, sociální a komunitní péče o osoby v závěru života.

VOICES - ukázka

Poslední pobyt v nemocnici

24. Pobýval pacient někdy během posledních tří měsíců života v nemocnici?

(zaškrtněte pouze jednu možnost)

- Ano – uveďte prosím nemocnici, ve které pacient pobýval naposledy:

Název: _____

Obec: _____

- Ne – přejděte prosím na otázku č. 29
 Nevím – přejděte prosím na otázku č. 29

25. Jak často během pacientova posledního pobytu v nemocnici zacházeli nemocniční lékaři a sestry s pacientem způsobem, který respektoval jeho lidskou důstojnost?

(uveďte prosím odpovědi pro lékaře i pro sestry)

Lékaři

- vždy
 většinou
 někdy
 nikdy
 nevím

Sestry

- vždy
 většinou
 někdy
 nikdy
 nevím

26. Do jaké míry se během pacientova posledního pobytu v nemocnici dařilo ulevit pacientovi od bolesti?

(zaškrtněte pouze jednu možnost)

Dotazník pro poskytovatele lůžkové zdravotní péče

Jedná se o krátký on-line administrovaný dotazník mapující formu a kapacity poskytované paliativní péče, ale také objektivní překážky při péči o pacienty v závěru života.

Cílem je průběžný monitoring umožňující sledovat změny v čase.

Dotazník pro poskytovatele lůžkové zdravotní péče - ukázka

Informace o Vašem zařízení

Kolik pacientů ročně umírá na lůžku vašeho zařízení

V kolika procentech se jedná o úmrtí očekávané

 [%]

Kolik procent zemřelých má před smrtí potřebu paliativní péče

 [%]

Poskytujete ve vašem zařízení paliativní péči?

 ▾

V jaké formě?

Obecná paliativní péče

Paliativní lůžka

Paliativní ambulance

Konziliární paliativní tým

Mobilní tým specializované paliativní péče

Jiná forma

Prosím, specifikujte

Zaznamenáváte u pacientů dříve vyslovená přání?

 ▾

Používáte u pacientů v terminálním stádiu nějaké standardizované nástroje pro monitorování kvality života?

 ▾

Prosím, specifikujte

Pracuje ve vašem zařízení (pokud ano uveďte prosím výši úvazku)

Lékař s atestací Paliativní medicína

Počet hodin týdně

Sestra specializovaná na paliativní péči

Počet hodin týdně

Psycholog / psychoterapeut

Počet hodin týdně

Sociální pracovník